

Status for implementering af rammepapir - voksenhandicapområdet

Statusnotat til Sekretariatet for Rammeaftaler medio januar 2018

DASSOS

Den Administrative Styregruppe for
Social- og Specialundervisningsområdet
i den midtjyske region

Sagsbehandler: LL
Sagsnr.:27.03.40-P27-1-18

Sekretariatet for Rammeaftaler

Dato: 11. januar 2018

Status for implementering af rammepapir voksenhandicapområdet

Voksenhandicapområdet er et prioriteret indsatsområde i Horsens Kommune.

Horsens Kommune har arbejdet målrettet på at implementere indsatser og mål for voksenhandicapområdet jf. Rammeaftalerne for 2017 og 2018.

Rammepapiret har sammen med Horsens Kommunes arbejdsgrundlag på voksenhandicapområdet bidraget til at sætte pejlemærker og formuleret mindset for de konkrete mål og indsatser. Horsens Kommune har således inddraget rammepapiret i den lokale proces for udvikling af voksenhandicapområdet.

Der er udarbejdet strategier og strategiske indsatser, der referer til indsatsområderne:

1. Mestring
2. Det inkluderende arbejdsliv
3. Samskabelse og arbejdsliv
4. Fokuseret indsats.

Centrale aktører i form af brugere, pårørende, organisationer og Handicaprådet er inddraget aktivt i dialogen om udformning og implementering af de strategiske indsatser og målsætninger.

Tilbage melding på de 5 stillede spørgsmål

Spørgsmål 1: Har I igangsat initiativer hos jer på baggrund af rammepapiret / eller initiativer der matcher rammepapiret på voksenhandicapområdet? Hvis ja – hvilke/hvad?

Der blev i 2011 vedtaget en generel handicappolitik. Se: <http://horsens.dk/-/media/Publikationer/VoksenOgSundhed/HandicapPsykiatriOgSocialtUdsatte/Handicaprådet/Handicappolitik20112014pdf.ashx?la=da>

Den indeholder Horsens Kommunes handicappolitik i forhold til alle målgrupper (børn, unge, voksne) og omfatter alle kommunale indsatsområder. Handicappolitikken ajourføres pt.

I perioden 2014-2017 har Horsens Kommune med reference til den generelle handicappolitik udarbejdet:

- Beskæftigelsesstrategi – for udsatte voksne og borgere med handicap (2014)

<http://horsens.dk/-/media/Publikationer/VoksenOgSundhed/Adminstration/Beskæftigelsesstrategi.ashx?la=da>

- Fritidsstrategi – for udsatte voksne og borgere med handicap (2014)
http://horsens.dk/-/media/Publikationer/VoksenOgSundhed/Adminstration/Kultur- og fritidsstrategi_pdf.ashx?la=da
- Strategi for rehabilitering – for borgere med hjerneskade (2015)
<http://horsens.dk/-/media/Publikationer/VoksenOgSundhed/Adminstration/Erhvervet%20hjerneskade.ashx?la=da>
- Strategi for specialundervisning og specialrådgivning – for udsatte voksne og borgere med handicap (2017)
<http://horsens.dk/-/media/Billeder/VoksenOgSundhed/Strategi%20Specialundervisning%20og%20specialrådgivning%20150217.ashx?la=da>

I 2018 udarbejdes en strategi for den borgerrettede indsats på det specialiserede socialområde her under bo- og døgntilbud.

Centrale aktører i form af brugere, pårørende, organisationer på området og Handicaprådet er inddraget aktivt i dialogen om udformning og implementering af de strategiske indsatser.

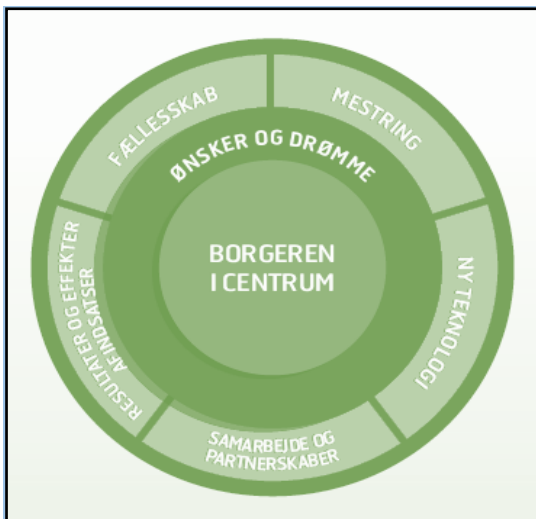
Strategierne er udarbejdet med udgangspunkt i Horsens Kommunes arbejdsgrundlag for velfærds- og sundhedsområderne 2014- 2017. Arbejdsgrundlaget er formuleret med udgangspunkt i følgende mindset¹:

¹ Horsens Kommunes arbejdsgrundlag 2014-2017 matcher indsatsområderne side 2-7 i "Målsætninger for en styrket indsats på voksenhandicapområdet. Fælles kommunalt rammepapir, november 2016." Med udgangspunkt i borgerens ønsker og drømme er indsatserne målrettet:

- Mestring
- Det inkluderende arbejdsliv
- Samskabelse og samarbejde
- Fokuseret indsats

Fælles mindset - de 5 pejlemærker

De 5 pejlemærker

1. Mestring – og rehabilitering
2. Ny teknologi – velfærdsteknologi
3. Samarbejde og partnerskaber
4. Resultater og effekt af indsats
5. Fællesskab

Se "Udvalgsplan 2014-2017, Velfærds- og Sundhedsudvalget". Den findes på:
<http://horsens.dk/-/media/Publikationer/VoksenOgSundhed/Administration/Udvalgsplan%202014%20-%202017%20Velfærds-%20og%20Sundhedsudvalget.ashx?la=da>

Spørgsmål 2: Har det været muligt for jer at indtænke rammepapiret i jeres lokale processer – politisk / administrativt? Uddyb gerne!

Ja. Rammepapiret er blevet præsenteret og drøftet i fagudvalg og i Handicaprådet. Der følges op på mål og måltal i lederaftaler og strategier. De kan ses på Horsens Kommunes hjemmeside. Se i øvrigt links i svar på spørgsmål 1.

Horsens Kommune fastlægger i hver byrådsperiode sit arbejdsgrundlag indeholdende visioner og mål for det voksenhandicapområdet. Der er formuleret politik for handicapområdet generelt, der pt. ajourføres. Se: <http://horsens.dk/-/media/Publikationer/VoksenOgSundhed/HandicapPsykiatri-OgSocialtUdsatte/Handicaprådet/Handicappolitik20112014pdf.ashx?la=da>

Spørgsmål 3: Har I fastsat lokale mål / måltal på voksenhandicapområdet? Hvad er jeres mål, og udspringer de af rammepapiret?

Ja. I januar 2017 drøftede Velfærds- og Sundhedsudvalget rammepapiret og målsætninger for en styrket indsats på voksenhandicapområdet. Formålet var at præcisere mål for indsatsen på området. Opgaveansvaret for opfølgning på målene blev også præciseret.

Der følges op på mål og måltal i lederaftaler og strategier. Strategierne kan ses på Horsens Kommunes hjemmeside, jf. links i svaret på spørgsmål 1.

Mål 1: "Vi vil måle effekten af vores indsats for mestring ved at øge andelen af borgere med handicap i uddannelse med xx procent"

Horsens Kommunes mål er:

- Der skal skabes direkte overgang uden tidsmæssigt slup mellem STU (Særlig Tilrettelagt Uddannelse) og efterfølgende uddannelse og arbejde, alternativt en aktiv hver-

dag. 98% af de unge, der færdiggør en STU, skal gå videre i uddannelse, arbejde eller en beskæftigelsesrettet indsats.

Opgaveansvar: Uddannelse og Arbejdsmarked, Ungeenheden

- Personer med et handicap kan få kompenserende ydelser, som muliggør, at handicappede kan finde, få, fastholde eller vende tilbage til uddannelse og arbejdsmarkedet. Til dette formål findes en række kompensationsordninger, hvoraf løntilskud til nyuddannede med handicap (isbryderordningen), personlig assistance i erhverv eller uddannelse, hjælpemidler, arbejdspladsindretning og mentorordning er nogle af de væsentligste. Målet er, at anvendelsen af LAB-Lovens kompenserende ydelser skal stige med 5 procent inden udgang af 2018.

Opgaveansvar: Uddannelse og Arbejdsmarked, Jobcentret

Bemærkning: På beskæftigelsesområdet kan ledige ikke registreres i forhold til diagnose eller handicap. Muligheden for at følge udviklingen er at følge de handicapkompenserende tiltag til fremme af beskæftigelse.

Mål 2: "Vi vil måle effekten af vores indsatser for det inkluderende arbejdsliv ved at øge andelen af borger med handicap i beskæftigelse med xx procent."

Horsens Kommunes mål er:

- Borgere med vedvarende betydeligt handicap skal have et aktivt liv. Der er ansat en jobguide til at matche borgere med virksomheder. 70% af den samlede gruppe borgere, der er visiteret til støttet beskæftigelse (Serviceloven §103) skal være i eksterne gruppeforløb, individuel eksternt støttet beskæftigelse eller overgået til job med løntilskud til pensionister med udgangen af 2017.

Opgaveansvar: Velfærd og Sundhed, Handicap, Psykiatri og Socialt udsatte

Bemærkning: Svarer til den allerede vedtagne politiske beskæftigelsesstrategi for Handicap, Psykiatri og Socialt udsatte.

Mål 3: "Vi vil måle effekten af vores indsatser for samskabelse og samarbejde ved at øge andelen af borgere med handicap, som deltager i forenings – og fritidsliv med xx procent. "

Horsens Kommunes mål er:

- Borgere med vedvarende og betydeligt handicap skal have et aktivt fritidsliv. Der er ansat en fritidsguide til at faciliteret borgerne i at være aktive i det omkringliggende fritidsliv. 50% af borgerne i Aktivitet og samværstilbuddene (Serviceloven §104) skal være aktive i andre fritidstilbud eller være frivillige.

Opgaveansvar: Velfærd og Sundhed, Handicap, Psykiatri og Socialt udsatte

Bemærkning: Svarer til den allerede vedtagne politiske fritidsstrategi for Handicap, Psykiatri og Socialt udsatte.

Mål 4: "Vi vil øge brugen af effektvurdering, som kan måle progression for borger med handicap."

Horsens Kommunes mål er:

- I Horsens Kommunes egne tilbud HPS (Handicap, Psykiatri og Socialt udsatte) er der implementeret resultat- og effektmål for alle borgere i botilbud, specialvejledning/bostøtte, beskyttet beskæftigelse, visiteret aktivitets- og dagtilbud samt en del af Tale/Høre/Syn. Det gælder også for borgere, der deltager i forløb på ASV (Arbejde og Specialundervisning for Voksne og unge) og STU (Særlig Tilrettelagt Uddannelse) samt alle borgere, der får et kompenserende specialundervisning af længere varighed.

Opgaveansvar: Velfærd og Sundhed, Handicap, Psykiatri og Socialt udsatte

Bemærkning: Er implementeret. Horsens Kommune har implementeret en model, hvor det er frontpersonalet, der sammen med borgeren, har fokus på borgerens forbedring af funktionsevnen. Der arbejdes med formidling af eksisterende data rettet mod den daglige ledelse, medarbejdere og borgere. Overordnet ledelsesinformation udvikles i forhold til output og outcome af tilbuddene, således at viden om effekten af indsatsen indenfor det specialiserede socialområde akkumuleres. Denne viden kobles herefter sammen med en økonomisk ressourcestyring.

Spørgsmål 4: Hvilke erfaringer har I gjort i forbindelse med at fastsætte mål på voksenhandicapområdet? Hvad kan vi lære af jer?

Fastsættelse af mål på handicapområdet er ikke en ny disciplin. Der har været arbejdet med resultat- og effektmål i flere år på det specialiserede socialområde.

Læring: Se bemærkningerne til spørgsmål 3, mål 1- 4.

Læring: Eksempel udvikling af indsatsen på hjerneskadeområdet

Der er i de sidste 4 år gjort en særlig indsats på hjerneskadeområdet jf. følgende beskrivelse.

Indsatsens formål er at styrke samarbejdet på tværs af regionen og kommunerne om udarbejdelse af handleplaner, der fokuserer på den enkelte borgers muligheder med udgangspunkt i den enkelte borgers ressourcer, ønsker og drømme om et aktivt liv.

I Horsens Kommune er etableret et **Hjerneskadeteam** bestående af:

- Hjerneskadekoordinatorer fra Hjernekerne
- Koordinator, Handicap- og Ældrerådgivningen
- Strakskoordination, Vital Horsens
- Neuropsykolog fra Hjernekerne deltager en gang pr. måned
- ASV (Arbejde og Specialundervisning til Voksne og unge) deltager en gang pr. måned
- Beskæftigelsesrådgiver fra Jobcentret deltager en gang pr. måned

Hjerneskadeteamet har til formål at sikre kompetent samordning af rehabiliteringsindsatserne på relevant niveau med inddragelse af de rette kompetencer på rette tid gennem hele forløbet. Især i forbindelse med sektorovergange har Hjerneskadeteamet et særligt ansvar for at sikre at relevante oplysninger bliver indhentet og gjort tilgængelig for alle relevante parter, samt for at inddrage relevante parter i samarbejdet, hvis muligt allerede før borgeren udskrives fra hospitalet.

Hjerneskadeteamet varetager sparring både i forhold til den enkelte borger og i forhold til intern og eksternt koordinering for den samlede målgruppe.

Primo 2017 er der indført en tværgående **neurorehabiliteringsplan**, der bruges i rehabiliteringsforløbet for borgere med erhvervet hjerneskade. Planen kan tilgås af relevante medarbejdere, uanset om de sædvanligvis arbejder i sundheds-, omsorgs- eller socialområdet.

Målgruppen er borgere i Horsens Kommune på 18 år og derover, med komplekse erhvervede hjerneskader, der har behov for rehabiliteringsforløb, og hvor der er tilknyttet forløbskoordinator fra Hjernekerne.

Ud over, at borgeren får overblik over sin plan, er formålet med neurorehabiliteringsplanen at:

- Understøtte borgerinddragelse og samarbejde med pårørende.
- Understøtter det tværgående samarbejde med og om borgeren.

Formålet er også, at alle involverede fagpersoner:

- Kender borgerens overordnede mål og de langsigtede planer, og arbejder hen imod dette.
- Ved hvilke tiltag, der aktuelt er i gang – og ved hvilke fagpersoner, der er tilknyttet med henblik på optimalt tværfagligt og helhedsorienteret samarbejde.
- Kender og arbejder efter de aftalte neuropædagogiske strategier.

Horsens Kommunes **Udviklingsråd på Hjerneskadeområdet** er sammensat af repræsentanter (chefer, ledere og medarbejdere) fra:

- Skole- og dagtilbud
- Vital Horsens – Centrum for sundhed, træning og rehabilitering

- Handicap, Psykiatri og Socialt udsatte – Herunder Arbejde og Specialundervisning for Voksne og unge (ASV), Kommunikation og Teknologi (IK), Mestringsenhed, Center for Socialt Udsatte og Hjernekerne
- Hjemmeplejen
- Visiterende myndigheder
- Jobcenter

Medarbejdere med specialiserede opgaver og kompetencer inden for erhvervet hjerneskade for børn, unge og voksne kan deltage. Hvilke, der deltager, afhænger af mødets indhold og fokus.

Udviklingsrådet har til formål at:

- Orienterer om indsatser og anvendte metoder og resultater
- Vidensdele, nye metoder og erfaringer
- Bidrage til den tværfaglige udvikling og koordinering af området

Inden for flg. udviklingsspør:

- Samarbejde med pårørende
- Kvalificering af sammenhængende forløb for børn og voksne
- Information til borgere og pårørende på hjemmesiden
- Samarbejde mellem primær og sekundær sektor
- Samarbejde om specialiseret genoptræning og med specialiseret rehabilitering jf. ny bekendtgørelse
- At sikre faglig kvalitet i de borgerrettede indsatser
- At iværksætte udviklingstiltag på baggrund af kliniske retningslinjer, ny lovgivning samt nationale, regionale og lokale politikker og retningslinjer på området
- Skabe rammer for udvikling på tværs af direktørområder og afdelinger

Spørgsmål 5: Har rammepapiret kunnet understøtte den retning, I arbejder med på voksenhandicapområdet hos jer? Hvis ja - hvordan?

Rammepapiret præciserer det, der i forvejen er truffet lokale politiske aftaler om:

- Andelen af borgere, der skal gå fra beskyttet beskæftigelse til ekstern beskæftigelse.
- Udviklingen på fritidsområdet, hvor flere voksne med et handicap skal deltage i det almene fritidsliv.

K O M M U N A L E I N D B E R E T N I N G E R

R A M M E A F T A L E 2 0 1 9 - 2 0 2 0

December 2017

SKEMA TIL KOMMUNALE INDBERETNINGER

Det er et lovgivningskrav, at kommunerne og regionen som led i udarbejdelsen af rammeaftalen skal vurdere sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel af tilbud på det specialiserede social- og special-undervisningsområde.

Til brug for Rammeaftale 2019-20 anmodes kommunerne og regionen i Midtjylland om at besvare en række spørgsmål, som skal bidrage til at give et samlet overblik over, hvorvidt tilbudsviften på det sociale område afspejler kommunernes behov for tilbud til borgerne.

Formålet med de kommunale indberetninger er desuden at indsamle viden om tendenser på det sociale område med betydning for udvikling og koordination i det fælleskommunale/regionale samarbejde.

Da rammeaftalen fremover bliver 2-årig, omhandler dette års indberetninger kommunernes og regionens vurderinger for perioden 2019-20. Der vil således ikke skulle laves indberetninger til næste år.

FRIST FOR BESVARELSE ER DEN 15. JANUAR 2018

Skemaet på de efterfølgende sider bedes sendt retur som *én samlet besvarelse* fra hver kommune til Sekretariat for Rammeaftaler senest mandag den 15. januar 2018 via nedenstående mail.

På baggrund af besvarelserne udarbejdes en opsamling på tendenser og kapacitet, der vil blive brugt som input til den indledende drøftelse i DASSOS af pejlemærker for Rammeaftale 2019-20.

Såfremt der er spørgsmål eller behov for uddybning, er meget velkomne til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Sekretariat for rammeaftaler
Maria Eeg Smidt
mesm@viborg.dk
Tlf. 4171 9998

SKEMA TIL KOMMUNALE INDBERETNINGER

KOMMUNENAVN

Horsens Kommune

TENDENSER OG BEVÆGELSER I MÅLGRUPPER

Hvilke tendenser og bevægelser i målgrupper, forventer I kommer til at præge udviklingen af tilbuddene på det specialiserede social- og specialundervisningsområde hos Jer i de kommende år?

På voksenområdet ser vi, som på normalområdet, at levealderen er for opadgående dvs. langt flere ældre borgere med div. handicap end tidligere.

UDBUD OG EFTERSPØRGSEL

Er der målgrupper inden for børne- og ungeområdet, hvor I oplever at der *ikke* er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel af tilbud?

Nej

Er der målgrupper inden for voksenområdet, hvor I oplever at der *ikke* er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel af tilbud?

Nej

Er der målgrupper inden for specialundervisningsområdet, hvor I oplever at der *ikke* er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel af tilbud?

Nej

Forventer I at etablere nye tilbud i de kommende år, der kan have indflydelse på sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel på det specialiserede social- og specialundervisningsområde?

Nej

HØJT SPECIALISEREDE TILBUD PÅ TVÆRS AF LANDET

I forbindelse med rammeaftalen indhentes ligeledes oplysninger om de midtjyske kommuners vurdering af sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel i forhold til de lands- og landsdelsdækkede tilbud og de sikrede institutioner. Dette skyldes, at disse tilbud har særlige finansieringsvilkår og forsyningsforpligtelse til landets kommuner - og dermed betydning for den samlede kapacitet.

Vurderingerne skal foretages med afsæt i kommunens oplevelser og erfaringer omkring de angivne tilbud, og fordrer ikke nødvendigvis et fuldstændig kendskab til alle tilbud (se oversigt over tilbud nedenfor).

UDBUD OG EFTERSPØRGSEL IFT. LANDS- OG LANDSELSDÆKKEDE TILBUD

Oplever I, at der er sammenhæng mellem kommunens efterspørgsel efter højt specialiserede tilbud og udbuddet af lands- og landsdelsdækkede tilbud? Herunder tilbuddenes udbud af ydelser, kapacitet og faglige kompetencer

Ja

De lands- og landsdelsdækkende tilbud er følgende:

- ▶ Center for Døvblindhed og Høretab – børn og unge med døvblindhed (*Region Nordjylland*)
- ▶ Børneskolen på Kolonien Filadelfia – børn og unge indlagt på Epilepsihospitalet (*Region Sjælland*)
- ▶ Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs – børn og unge med synshandicap (*Region Sjælland*).
- ▶ Center for Døvblindhed og Høretab – børn og unge med høretab (*Region Nordjylland*)
- ▶ Center for Høretab – børn og unge med høre tab (*Region Syddanmark*)
- ▶ Skolen på Kastelsvej – børn og unge med høretab (*Københavns Kommune*)
- ▶ Geelsgårdskolen – børn og unge med svære fysiske handicaps eller døvblindhed (*Region Hovedstaden*)
- ▶ IBOS – voksne med synshandicap (*Københavns Kommune*)
- ▶ CFD – Døvekonsulentordningen (*Gladsaxe Kommune*)
- ▶ Kofoedsminde – sikret boform til voksne med udviklingshæmning (*Region Sjælland*)

UDBUD OG EFTERSPØRGSEL IFT. SIKREDE INSTITUTIONER

Oplever I, at der er sammenhæng mellem kommunens efterspørgsel og udbuddet af sikrede institutioner? Herunder de sikrede institutioners udbud af ydelser, kapacitet og faglige kompetencer

Ja

De sikrede afdelinger er placeret i følgende tilbud:

- ▶ Kompasset (*Region Nordjylland*)
- ▶ Koglen (*Region Midtjylland*)
- ▶ Grenen (*Region Midtjylland*)
- ▶ Egely (*Region Syddanmark*)
- ▶ Bakkegården (*Region Sjælland*)

- ▶ Stevnsfortet (*Region Sjælland*)
- ▶ Sølager (*Region Hovedstaden*)
- ▶ Sønderbro (*Københavns Kommune*)